

VALENCIÀ - ESTELLÉS

Estellés empra sempre una mètrica concreta: versos **alexandrins** (12 síl·labes amb cesura en la sisena) **sense rima**, però seguint amb les pautes sil·làbiques (versos blancs), atès que els considera els més **cultes** per ser utilitzat pels grans autors de la literatura universal. Tots els poemes pertanyen al "**cos central**" de "**meravelles estellesianes**". A més, Estellés es sent un més dels Valencians, i per tant narra el patiment i les vivències dels Valencians a la postguerra, al sentir-se la "**veu del poble**", fet que es convertirà en el seu "leit motiv" a altres poemes. Cal destacar l'ús de **toponímia valenciana**, **elements de la realitat**, **exclamacions retòriques**, **col·loquialisme**, i **canvi de dixi**.

Un entre tants (ora pro nobis):

Teoria i pràctica de la flor natural

- **Tema:** Assumpció del jo poètic, de la seua pertinença a una col·lectivitat.

Estellés descriu el poema des-del poble, no per al poble com altres autors realistes. Ell pertany al carrer, i per tant es "un entre tants" que pateixen els horrors de la guerra i la represió.

- **Mètrica:** 21 versos alternant en decasíl·labs amb cesura a la quarta, i amb tetrasíl·labs.
- **Figures retòriques:** Abús de repetició (vertebrar i construir el poema) | Anàfora | Paral·lelisme | Asíndeton (trencar la lògica expressiva, destacar els versos i agilitar la dicció)

No escric èglogues:

Cos central (I)

- **Tema:** El record (to evocador) de la sensualitat d'una jove i el desig que li provocava.

Estellés identifica el passat amb la felicitat (real o inventada), i el que queda al present és un record, per que el present no és tan joios, i no troba allò que anela (guerra). Confessa la intensitat i la tendresa de les seues vivències en la memòria.

- **Mètrica:** 45 versos de mètrica característica
- **Figures retòriques:** To evocador (sentiment feliç del passat, to hiperbòlic, to elogiós) | To col·loquial | Contundència (mots complexos) | Toponímia valenciana

Els amants:

Cos central (I)

- **Tema:** L'amor apassionat i salvatge que perviu en el temps.

Estellés mostra un missatge directe i vitalista, de dos amants que ja no poden amar-se feroçment per la seua edat, no obstant, de vegades torna el rampell amorós i tornen a l'èxtasi. L'amor educat, romàntic i protocol·lari no és per a ells.

- **Mètrica:** 25 versos de mètrica característica
- **Figures retòriques:** Empra el seu dialecte per apropar-se a la veu del poble. Hipèrbole | Hipèrbaton | Paral·lelismes | Metàfores

L'Estampeta:

Cos central (II)

- **Tema:** La duresa de la vida de la postguerra, especialment per als vençuts i els més vulnerables.

Estellés elabora un quadre, una "estampeta", que representa la postguerra valenciana, adoptant la forma de cròniques que relaten els sofriments tant particulars com col·lectius.

- **Mètrica:** 37 versos de mètrica característica
- **Figures retòriques:** Llenguatge sense floritura, propi del carrer, amb mots antipoètics que reflecteixen una realitat cruel, bruta i desventurada. Combina aquesta falta de floritura amb una mètrica culta i recursos expressius solemnes i expressius. Per voler ser una crònica, empra un registre particular, amb toponímia valenciana i elements de la realitat.

Abunden les repeticions (vertebren el poema i actuen com mots clau), la combinació d'anàfores i paral·lelismes (destaquen elements que li preocupen), i metàfores que amaguen les referències sexuals.

Demà serà una cançó

Cos central (I)

Tema: El record nostàlgic d'una època millor en contrast amb la tristesa actual i el pas destructiu del temps.

Estellés es parla a ell mateix des-del futur, recordant els temps viscuts amb la seua amada, a qui es refereix amb la 3ª persona, i viu del record per culpa del malestar del present en la repressió, per tant és un "animal de records". Així doncs, observem la temàtica de l'amor, característica en Fuster, un amor carnal com s'observa amb "féieu l'amor en aquella terrassa" (vers 13).

Mètrica: 20 versos alexandrins (12 síl·labes amb cesura a la sisena) sense rima, però amb les pautes sil·làbiques concretes.

Figures retòriques: Repetició (Animal de records, lent i trist animal)

Metàfora (Animal de records)

Toponímia valenciana (València, Sant Josep, l'Albereda, riu Túria)

Interrogació retòrica (solemnes?)

Dixi personal (2ª persona)

Adjectivació negativa (lent i trist)

Estructura paral·lelística (Ja no vius, sols recordes)

Encabalgament abrupte

Hipèrbole

Cant de Vicent

Cos central (III)

Temàtica:

La impossibilitat de fer un cant a València, la seua Ciutat. El Cant a la ciutat que ell ha dit que sent com a seua acava desdevenint un cant així mateix com a individu, com ho testimoni el títol del poema "Cant de Vicent". El jo poètic del poema es converteix en la viva representació de la ciutat on hi ha una identificació plena.

Mètrica:

El poema està format per 53 versos amb la mètrica característica

Figures:

Estellés no vol caure en el lirisme, inmotivats o en una retòrica buida. Per aquesta raó combina la llengua col·loquial i marcadament dialectal "penso, teva"

Demà serà una cançó

Cos central (III)

Tema: El record nostàlgic d'una època millor en contrast amb la tristesa actual i el pas destructiu del temps.

Estellés es parla a ell mateix des-del futur, recordant els temps viscuts amb la seua amada, a qui es refereix amb la 3ª persona, i viu del record per culpa del malestar del present en la repressió, per tant és un "animal de records". Així doncs, observem la temàtica de l'amor, característica en Fuster, un amor carnal com s'observa amb "féieu l'amor en aquella terrassa" (vers 13).

Mètrica: 20 versos alexandrins (12 síl·labes amb cesura a la sisena) sense rima, però amb les pautes sil·làbiques concretes.

Figures retòriques: Repetició (Animal de records, lent i trist animal)

Metàfora (Animal de records)

Toponímia valenciana (València, Sant Josep, l'Albereda, riu Túria)

Interrogació retòrica (solemnes?)

Dixi personal (2ª persona)

Adjectivació negativa (lent i trist)

Estructura paral·lelística (Ja no vius, sols recordes)

Encabalgament abrupte

Hipèrbole

Temps

Cos central (III)

Temàtica:

Mètrica:

Figures:

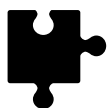

Tema: L'evocació d'Ausiàs March, un dels grans referents de la nostra cultura a partir d'una passejada per la ciutat de València amb la seua dona, "Ací estigué la casa on visqué Ausiàs March".

El seu passeig per la ciutat, per Beniarjó o per Gandia, va paral·lel al record del nostre gran poeta, i algunes vivències històriques o hipotètiques que marcaren la seua vida.

Mètrica: 38 versos alexandrins de mètrica característica.

Figures retòriques: Cal destacar que Estellés utilitza la retòrica per a transformar el llenguatge col·loquial en una llengua literària que li permet expressar els seus sentiments i les seues emocions. Cal destacar-ne la figura literària del polisíndeton, que és una figura molt emprada en la seua poètica, amb el qual li aporta dinamisme al text "i seguiren després, i altre dia tornaren...". A més, un altre recurs que cal destacar és l'anàfora, on remarca la importància del "Ací". Altres estructures li permeten prioritzar o destacar les idees que desitja que el lector dels seus poemes recorde permanentment.

Per exemple

Temàtica: La caracterització dels anys de la postguerra.

En aquest cas, "Amarg", "sord i feroç", "de cauteles" i "fam", només l'amor és un element transgressor "eren temps de postguerra, s'imposava l'amor", que ajudava a superar el dia a dia en un temps marcat per la repressió enfront una realitat crua que la dictadura intentava imposar.

Mètrica: 32 versos alexandrins de mètrica característica.

Figures: Entre els recursos expressius més destacats cal destacar-ne les repeticions que ajuden a estructurar i remarcar els elements que més vol destacar el poeta. De vegades repeteix paraules com ara "cauteles", "guerra" i "postguerra", i les enllaça amb adjectius com "sorda", "amarga" i "feroç"; per tant presentant Al·literació, anàfora i sinestèsia.

Altres vegades, empra el paral·lelisme sintàctic "per a tu, per a mi, per a tants com nosaltres", o l'anàfora combinada amb el polisíndeton que proporciona ritme i vivacitat als seus poemes: "i botàrem els margins, i arrancàrem les canyes." Finalment, cal remarcar la metonímia, que ens ajuda a descriure les mancances i les misèries de la guerra: "demanava pa (menjar), medicines (salut), i amor (estimar).

Temàtica: L'atribució al poeta del paper de portaveu cultural del seu poble. I encarregat de recuperar la dignitat col·lectiva de tots els valencians.

Amb el desdoblament del jo poètic, comprovem que aquest s'adreça a un tú que protagonitza tot el poema ("assumiràs", "tu sentiràs" i "et seguirà") i que identifiquem clarament amb l'autor. Caldrà, si més no, assumir la responsabilitat de la defensa de la lluita per a salvar els vençuts i fer servir les eines pròpies en funció dels interessos del poble, com el títol indica.

Mètrica: 43 versos octosíl·labs. Aquests versos es solien emprar en la poesia de l'edat mitjana i eren la base de les noves rimades. En la resta del poemari, s'empra un altra mètrica, com bé sabem.

Figures: La construcció del poema es sustenta en la repetició d'estructures paral·lelístiques. La majoria contenen verbs en futur i en 2ª persona del singular, com hem senyalat abans. La percepció del jo poètic queda reforçada pels pronoms en segona persona. En els següents versos, com a figures retòriques resenyables, cal destacar el polisíndeton, que dota de ritme la seua dicció poètica ("i sentiràs, i patiràs..."), i que unit a l'nàfora marquen la intensitat en el discurs del jo poètic. A més, per reforçar les seues idees trobem la metàfora ("No t'han parit [...] del teu poble"), on Estellés identifica la postguerra amb aquest patiment, en aquesta època de renúncies, mort i fam; i accentua el dramatisme al seu discurs. Finalment, remarcar la sinestèsia al penúltim vers, on reforça la idea del sentiment d'orgull i responsabilitat que accepta el poeta com a representant del seu poble.